

Bruxelles, 15. ožujka 2022.
(OR. en)

7101/22

CCG 15

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	6500/22 ADD 1 CCG 7
Predmet:	Zaključci Vijeća o izvoznim kreditima

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o izvoznim kreditima, koje je odobrilo Vijeće (ekonomski i financijski poslovi) na 3855. sastanku održanom 15. ožujka 2022.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

I. Uvod i opće izjave

1. ISTIČE da su službeno podupirani izvozni krediti¹ ključne poluge za postizanje prioritetnih ciljeva politike za Europsku uniju (EU) i njezine države članice. Takvi ciljevi obuhvaćaju izgradnju snažne industrijske Europe, uz istodobno osiguravanje prijelaza na niske razine emisija. Točnije, službeno podupirani izvozni krediti ključni su za globalnu industrijsku konkurentnost Europe jer se njima podupiru europska poduzeća u tržišnom natjecanju za ugovore i projekte u inozemstvu, čime se osiguravaju radna mjesta i rast, među ostalim i za mala i srednja poduzeća, u svim državama članicama EU-a. Osiguravanjem jednakih uvjeta na globalnoj razini službeno podupirani izvozni krediti doprinose promicanju veće industrijske suradnje i bržeg razvoja novih ključnih sektora unutar EU-a. Osim toga, njima se osigurava bolja globalna povezivost. Službeno podupirani izvozni krediti također su ključni za to da se državama članicama EU-a omogući financiranje zelene tranzicije i podupiranje okolišno održivih projekata;

¹ Pojam „službeno podupirani izvozni krediti” u tekstu odnosi se na izvozne kredite obuhvaćene Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima.

2. NAGLAŠAVA da službeno podupirane izvozne kredite pružaju države članice EU-a i agencije za kreditiranje izvoza, a oni su se pokazali ključnima u podupiranju izvozne konkurentnosti EU-a. Međutim, službeno podupirani izvozni krediti opterećeni su brzim promjenama u globalnom gospodarstvu i napetostima u multilateralnom okviru. Nadalje, službeno podupirani izvozni krediti kojima su inicijatori države članice EU-a strogo su regulirani, posebice Sporazumom OECD-a o službeno podupiranim izvoznim kreditima (dalje u tekstu „Sporazum OECD-a”) i Uredbom (EU) br. 1233/2011. Ta pravila nisu dostatno modernizirana s obzirom na razvoj globalnih lanaca vrijednosti i međunarodnu konkurenciju iz zemalja koje nisu članice OECD-a; NAPOMINJE da, iako je postignut veći napredak u pregovorima o Sporazumu OECD-a, oni i dalje ne drže korak s brzinom koju zahtijevaju gospodarsko i klimatsko okruženje koji se mijenjaju;
3. PRIMJEĆUJE da agencije EU-a za kreditiranje izvoza blisko surađuju s privatnim tržištem i nastoje više surađivati međusobno unutar EU-a, kao i s drugim pružateljima financijske potpore (za ulaganja i razvoj) u EU-u, u skladu sa svojim ciljevima i mandatima;
4. PREPOZNAJE ulogu službeno podupiranih izvoznih kredita u promicanju i podupiranju promjena u obrascima ulaganja prema klimatski neutralnim projektima otpornima na klimatske promjene; PODSJEĆA na Zaključke Vijeća od 5. listopada 2021. o financiranju borbe protiv klimatskih promjena, u kojima Vijeće poziva „agencije za kreditiranje izvoza koje to još nisu učinile da odrede ambiciozne rokove za donošenje strategija za usklađivanje s Pariškim sporazumom prije konferencije COP26 i da mobiliziraju povećana financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena, među ostalim iz privatnog sektora”; NAGLAŠAVA da se, ako se želi da službeno podupirani izvozni krediti imaju ulogu u zelenoj tranziciji, pravila moraju promijeniti što je prije moguće;

5. POZDRAVLJA činjenicu da se u EU-u postupno podiže svijest o službeno podupiranim izvoznim kreditima i da se ostvaruje napredak u suočavanju s novim izazovima, što uključuje doprinos gospodarskom odgovoru na pandemiju koronavirusa²;
6. PODUPIRE akcijski plan koji je oblikovala skupina za strateško promišljanje za financiranje izvoza (*Export Finance Lab Think Tank*)³ u srpnju 2020. s Bijelom knjigom o javnom financiranju izvoza u EU-u; SLAŽE se s trima smjerovima djelovanja i preporukama politika o daljnjim koracima, a to su: oblikovanje sveobuhvatne strategije EU-a za javne financije za izvoz, trgovinu i ulaganja; preuzimanje vodeće uloge i uključivanje ključnih pružatelja službenog financiranja u vezi s globalnim skupom pravila za javno financiranje izvoza; razvoj strategije za namjensko iskorištavanje financiranja izvoza za potporu mobilizaciji kapitala za zelenu tranziciju; IZRAŽAVA spremnost za ostvarenje tih triju primarnih ciljeva;
7. ISTIČE da bi EU i njegove države članice stoga trebali biti predvodnici u prilagodbi službeno podupiranih izvoznih kredita kako bi se odgovorilo na te nove izazove;

II. Klimatski pakt EU-a za financiranje izvoza

8. PREPOZNAJE ulogu službeno podupiranih izvoznih kredita u promicanju i podupiranju promjena u ulaganjima prema klimatski neutralnim projektima otpornima na klimatske promjene; PREPOZNAJE potrebu za odgovarajućom prilagodbom politika izvoznih kredita u nastojanju da se povišenje prosječne globalne temperature ograniči na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju; NAGLAŠAVA da bi se takvom prilagodbom izvoznih politika kombinirale mjere za postupno ukidanje potpore projektima u sektoru energije iz fosilnih goriva u skladu s točkama 11. i 12., poticaji za jačanje potpore okolišno održivim projektima i veća transparentnost za praćenje napretka;

² Vidjeti u Prilogu „Izvješće za 2021. o razvoju događaja u EU-ovu sustavu financiranja izvoza”.

³ Među članovima skupine za strateško promišljanje (*ExFi Lab*) nalaze se stručnjaci iz Austrije, Belgije, Danske, Finske, Francuske, Italije, Nizozemske, Njemačke, Slovačke, Švedske, Europske komisije i Vijeća EU-a.

9. POZDRAVLJA dugoočekivan sporazum postignut u listopadu 2021. o ukidanju potpore za izvozne kredite za elektrane na ugljen s nesmanjenim emisijama u okviru Sporazuma OECD-a;
10. PREPOZNAJE najnovije znanstvene dokaze o klimatskim promjenama, uključujući zaključke Međuvladinog panela Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (IPCC) i izvješća „Nulta neto razina emisija do 2050.” (engl. *Net Zero by 2050*) Međunarodne agencije za energiju, u kojem se jasno ističe potreba za ograničavanjem ne samo ugljena već i drugih fosilnih goriva;
11. POZIVA Komisiju da pokrene raspravu sa sudionicima Sporazuma OECD-a kako bi se postigao dogovor o ukidanju službeno podupiranih izvoznih kredita za projekte u sektoru energije iz fosilnih goriva, ne samo iz ugljena i uključujući projekte povezane s naftom i prirodnim plinom, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima koje su u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma;
12. u očekivanju ishoda takve rasprave na razini OECD-a, NAJAVLJUJE namjeru država članica da do kraja 2023. u svojim nacionalnim politikama odrede vlastite znanstveno utemeljene rokove za ukidanje službeno podupiranih izvoznih kredita za projekte u sektoru energije iz fosilnih goriva⁴, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima koje su u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma;
13. POZIVA da se u Sporazum OECD-a uvedu financijski mehanizmi za poticanje okolišno održivih projekata; na primjer niži predujmovi, dulji rokovi dospijeca ili posebna prilagodba premija na temelju rizika; SMATRA da je taksonomija EU-a kako se dosad primjenjuje relevantna referentna vrijednost za utvrđivanje okolišno održivih projekata;

⁴ Odnosno projekte istraživanja, proizvodnje, prijevoza, skladištenja, rafiniranja i distribucije ugljena, sirove nafte, prirodnog plina i proizvodnje energije s nesmanjenim emisijama.

14. UKAZUJE na spremnost država članica da obogate svoja godišnja izvješća Komisiji na temelju Priloga I. Uredbi (EU) br. 1233/2011 preispitivanjem usmjerenim na klimu njihovih aktivnosti vezanih uz službeno podupirane izvozne kredite, po sektorima, u skladu sa zajednički dogovorenom metodologijom koju treba definirati do kraja 2023.;

III. Jednaki uvjeti na globalnoj razini i modernizacija Sporazuma OECD-a

15. PODSJEĆA da OECD osigurava forum za održavanje, razvoj i praćenje financijskih pravila za izvozne kredite utvrđenih u Sporazumu OECD-a i u okviru Sporazuma WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama. Sporazumom OECD-a propisuju se najpovoljniji financijski uvjeti koje sudionici mogu ponuditi pri pružanju službeno podupiranih izvoznih kredita;
16. PROCJENJUJE da se Sporazum OECD-a sve više dovodi u pitanje financiranjem koje pružaju zemlje koje nisu članice OECD-a i koje Sporazum ne obvezuje; PREPOZNAJE da se konkurencija izvan Sporazuma OECD-a povećava i predstavlja izazov ne samo za EU i njegove države članice, već i za OECD u cjelini; IZRAŽAVA ŽALJENJE zbog toga što, unatoč višegodišnjim pregovorima, Međunarodna radna skupina za izvozne kredite nije uspjela postići dogovor o širim zajedničkim financijskim pravilima za službeno podupirane izvozne kredite i zbog toga što su pregovori suspendirani dok se ne postigne konsenzus o temeljnim elementima tih pravila;
17. POZDRAVLJA novi zamah među sudionicima za poticanje modernizacije Sporazuma OECD-a; PODSJEĆA na Zajednički okvir za modernizaciju Sporazuma OECD-a koji su sudionici dogovorili u listopadu 2020. i PODUPIRE tekući rad na prioritetima modernizacije;

18. NAGLAŠAVA ambiciju EU-a da bude predvodnik postupka modernizacije Sporazuma OECD-a kako ga se ne bi ograničavalo zastarjelim okvirom za službeno podupirane izvozne kredite; NAGLAŠAVA interes EU-a da se modernizacijom, o kojoj su sudionici započeli rasprave 2019., uskoro ostvare stvarni rezultati;
19. u očekivanju modernizacije UKAZUJE na spremnost država članica da iskoriste sva sredstva koja su im na raspolaganju unutar pravnog okvira Sporazuma OECD-a kako bi povećale svoju konkurentnost. Točnije, iako održavaju visoku razinu sudjelovanja u postupku modernizacije Sporazuma OECD-a, države članice spremne su primjenjivati klauzulu o usklađivanju Sporazuma OECD-a i u tu svrhu istražiti načine kako poboljšati suradnju i povećati transparentnost među državama članicama i među sudionicima Sporazuma OECD-a pri prilagođavanju konkurentskim ponudama nesudionika;
20. IZRAŽAVA spremnost da se, u slučaju da brzina napretka među sudionicima u pogledu modernizacije ne bude zadovoljavajuća, razmotre mogućnosti preusmjerenja na europske strateške i industrijske interese te najbolji način kako autonomno ispuniti te interese;

IV. Strategija EU-a za izvozne kredite

21. POZDRAVLJA Komunikaciju Komisije od 18. veljače 2021. o reviziji trgovinske politike u kojoj se Komisija obvezala da će „istražiti mogućnosti za strategiju EU-a za izvozne kredite”, uključujući instrument EU-a za izvozne kredite i bolju koordinaciju financijskih instrumenata EU-a;
22. IZRAŽAVA potporu analizi mogućnosti bolje koordinacije i instrumenta EU-a za izvozne kredite kao nadopune nacionalnim instrumentima za izvozne kredite, razvojnoj pomoći i potpori ulaganjima na nacionalnoj razini i na razini EU-a, a posebno Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju; PRIMA NA ZNANJE da rad Komisije na boljoj koordinaciji financijskih instrumenata EU-a napreduje i poziva na brz napredak prema ostvarenju tog cilja;
23. POZDRAVLJA studiju izvedivosti o strategiji EU-a za izvozne kredite koja se provodi u ime Europske komisije; SMATRA da je ta studija izvedivosti prilika za izradu sveobuhvatne dijagnoze potreba izvoznika iz EU-a i vrijednosti potencijalne intervencije na razini EU-a; PRIMA NA ZNANJE da će države članice i relevantni dionici biti uključeni u fazu dijagnoze i u oblikovanje svih odgovora politike;
24. ISTIČE da se oblikovanje svakog mogućeg instrumenta EU-a mora usmjeriti na rješavanje tržišnih i institucionalnih nedostataka i moguće vrijedne sinergije u okružju EU-a za pružanje službene potpore; POZIVA Komisiju da utvrdi takve nedostatke, uzimajući u obzir i izvozne kredite i instrumente za financiranje razvoja;

25. SKREĆE POZORNOST na različite kapacitete za preuzimanje rizika koje imaju nacionalne agencije za kreditiranje izvoza i načine na koje bi ih se moglo poboljšati podjelom rizika, primjerice reosiguranjem, te na prakse komercijalnih banaka za smanjivanje rizika pri kreditiranju određenih sektora ili zemalja, a koje utječu na trgovinu;
26. PODSJEĆA na zaključke Vijeća od 12. srpnja 2021. naslovljene „Globalno povezana Europa” u kojima je naglašena potreba da EU slijedi geostrateški i globalni pristup; POZDRAVLJA komunikaciju Komisije od 1. prosinca 2021. naslovljenu „Global Gateway”; SKREĆE POZORNOST na iskustvo i ključnu ulogu nacionalnih agencija za kreditiranje izvoza u mobilizaciji privatnog kapitala i dionika koji su potrebni za uspješnu provedbu EU-ove strategije Global Gateway.
-